

5. tūshṇīmṣaṅsam | tatprakāra āśvalāyanaena darśitaḥ | su mat pad vag de pitā mātariṣvāchidrā padā dhād achidrokthā kavayaḥ saṅsan | somo viṣvavin nīthāni neshad brīhāspatir ukthamadāni saṅsishat | vāg āyur viṣvam āyuh | ka idam saṅsishyati sa idam saṅsishyātiti japitvānabhihīmkṛitya saṅsāvom ity uccair āhūya tūshṇīmṣaṅsam saṅsed upāṅṣu saprapavam asaṁtanvan | esha āhavaḥ prātaḥ savane śaṣtrādīshu (5, 9, 1) iti | asyāyam arthaḥ | rītupātrabhakṣhaṇānantaram hotur mukhata āsino 'dhvaryuḥ parāṇmukhaḥ sann āvartate | tadānīm hotā sumadityādi sa idam saṅsishyātityantam mantram japitvābhihīmkāram akṛitvā saṅsāvom ity anena mantreṇādhvaryum uccair āhūya bhūr agnir ityādikam prapavasahitam upāṅṣu paṭhet | prapavena saḥasaṁtatam avichedanam kuryāt | esha saṅsāvom iti mantre 'dhvaryor āhvānarūpatvād āhava ity ucyate | sa ca prātaḥsavane śaṣtrādīshu pravartata iti |

6. upa vā vadet | yaḥ ko 'py anyāḥ puruṣo nindec chaped vā | upavādo nindā | anuvyāharāḥ śāpāḥ |

33.

1. āhavaḥ | saṅsāvom ity anena mantreṇa saṅsanakāle hotādhvaryum āhvayati | so 'yam āhavaḥ | agnir deveddha ityātibhir dvādaśabhir vaksheymāṇaiḥ padair yuktā tatsamūharupā nivit | pra vo devāyāgnaya ityādikam saptarcam suktam |

yaḥ pūrvam uktas tūshṇīmṣaṅso ye ca nivitsukte tad etat trayam ājyanāmakaśastrasya rūpam | tad uktam sampradāyavidbhīḥ | tūshṇīmṣaṅsanivitsuktair ājyaśastram triparvakam iti |

34.

7. rathir adhvarāṇām | śākhāntare tu tadīyarathapradarṣanapūrvakam eva mantrō vyākhyātāḥ | rathir adhvarāṇām ity āha | esha hi devarathaḥ (Ts. 2, 5, 9, 2) iti |

8. atūrtaḥ | bhulokavarī vahnir atūrtaḥ | kenāpy atīrṇaḥ | mārgamādhye tīryaṅcam mārgasyāvarodbakatvenāvasthītam prauḍham dāvāguṇim kaścid api taritum na samarthaḥ |

35.

2. viharati | viharānam prithakkaraṇam | dvayoḥ pādayor madhye viharānam vichedanam kṛitvā paṭhet |

5. parovariyāṅsam | paraḥ parasminn uttarabhāge 'tisayena sthulam idṛiṣam vajram suktapaṭhanena sampādāyati | prathamāyārica uttarārdhe pade | tatpādayoḥ samasanam | tad api vajrasādṛiśyārtham | vajrasya hy ārambhanāto 'nimā mūle saukshmyam ity arthaḥ | vajrasābdena khaḍgādirūpam āyudham abhidhīyate | tasya hi mūle muṣṭībāndhanasthāne suksmatā bhavati | upari tu vistāraḥ |